

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

4. november 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets grundnotat om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om instrumenter til EU's eksterne politikker 2007-2013, KOM(2004) 626 final.

P. B. D. S.

NOTAT

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 400. A.21
CC: Bilag:
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 3. november 2004
Emne: Grundnotat om Kommissionens meddelelse om instrumenter til EU's eksterne politikker 2007-2013

Forslag til Europa Parlamentets og Rådets forordning om instrumenter til EU's eksterne politikker 2007-2013

Dok. KOM (2004) 626 final.

1. Generelt

Kommissionen foreslår en stigning i indsatsen til eksterne aktioner på 40 pct. i perioden 2006-2013 i faste priser fra 11,2 mia. euro i 2006 til 15,7 mia. euro i 2013 i forpligtelsesbevillinger. Dette svarer til en gennemsnitlig årlig realvækst på 4,9 pct., når der er rensset for effekten af overførslen af Den Europæiske Udviklingsfond (EUF). Budgetteringen af Den Europæiske Udviklingsfond, der fra 2008 foreslås overført til EU's budget har et udgiftsniveau på ca. 3 mia. euro.

Kommissionen lægger op til en forenkling og effektivisering af de eksterne politikker, som foreslås EU's fokuseret på tre hovedprioriteter.

EU's naboer

Indsatsen på dette område skal bidrage til at hindre dannelsen af nye grænser i Europa gennem større politisk, økonomisk og kulturelt samarbejde. Herunder er afsættet, at medlemslandene har en fælles interesse i at konsolidere de demokratiske processer og systemer og fremme økonomiske reformer i naboområderne.

EU som en partner for bæredygtig udvikling

Indsatsen på dette område skal rette sig mod bistands- og udviklingspolitik i bred forstand. Det foreslås, at en bred vifte af instrumenter tages i brug, rækkende fra handelspolitik til egentlig bistand. Hovedformålet foreslås at være at sikre generelt bedre betingelser for bæredygtig udvikling over hele verden gennem en kombination af international samarbejde og gode nationale politikker. Konkret foreslås det at satse på fattigdomsbekæmpelse og opnåelse af 2015-målsætningerne defineret af FN.

EU som en global aktør

Indsatsen foreslås fokuseret mod at styrke EU's rolle som aktør på den internationale scene ved at satse på a) strategisk sikkerhed og b) civil sikkerhed. Styrkelse af den strategiske sikkerhed retter sig mod bekæmpelsen af international terrorisme, forhindre spredning af masseødelæggelsesvåben etc. gennem en kombination af civile og militære midler. Styrkelse af den civile sikkerhed retter sig mod at beskytte befolkningerne mod forskellige risici som konflikter, nationale katastrofer etc., idet afsættet er, at et EU med store grænseområder er særligt sårbar.

2. Rammemeddelelsens indhold

I forlængelse af meddelelsen af 10. februar 2004 vedrørende Dagsorden 2007 fremkom Kommissionen den 29. september d.å. med forslag til retsakter for i alt seks fællesskabsinstrumenter for eksterne indsatser. Forslaget introducerer fire nye instrumenter samt viderefører to eksisterende instrumenter som afløsning for det nuværende store antal af ad hoc-prægede geografiske og tematiske instrumenter, som EU har trukket på i forbindelse med udførelsen af de eksterne indsatser. De fire nye instrumenter vedrører:

- 1) Før-tiltrædelsesbistand
- 2) EU's naboskabs- og partnerskabspolitik
- 3) Bistand og økonomisk samarbejde i forhold til tredje lande
- 4) Stabilitetsinstrumentet

Hertil kommer videreførelsen af det humanitære instrument samt instrumentet for makrofinansiel bistand.

Førtiltrædelsesinstrumentet foreslås at dække kandidatlandene (Tyrkiet og Kroatien) samt potentielle kandidatlande (resten af landene på det vestlige Balkan) og vil omfatte al støtte til de nævnte lande. Det europæiske nabo- og partnerskabsinstrument vil dække al finansiel bistand til landene omfattet af den europæiske naboskabspolitik, dvs. både naboerne mod øst og syd. Økonomisk samarbejde og udviklingsinstrumentet vil omfatte lande ikke dækket af de to øvrige instrumenter. Støtten hidtil givet via EUF foreslås integreret under instrumentet.

Stabilitetsinstrumentet foreslås anvendt til hurtig indsats inden andre instrumenter kan aktiveres bl.a. i forbindelse med globale og regionale grænseoverskridende kriser i forhold til civil sikkerhed, kriser i forbindelse med atomar sikkerhed samt tilvejebringelse af international fredsbevarende kapacitet i samarbejde med regionale organisationer. Den humanitære bistand foreslås videreført som hidtil dog med den modifikation, at al fødevarerhjælp fra EU fremover bliver samlet i dette instrument. Makrofinansiel bistand foreslås anvendt som instrument i lande omfattet af det europæiske nabo- og partnerskabsinstrument.

Der henvises til de særskilte grundnotater for de foreslåede fire nye instrumenter: Førtiltrædelsesinstrumentet, det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument, det økonomiske samarbejds- og udviklingsinstrument og stabilitetsinstrumentet.

Kommissionen understreger, at Unionen har behov for mere effektive redskaber, såfremt den ambitiøse målsætning om en mere synlig og handlekraftig optræden på den internationale scene skal realiseres. Der lægges ikke skjul på, at EU's politiske tyngde udadtil ikke står mål med Unionens økonomiske og finansielle styrke, og at denne diskrepans både har en negativ virkning internt i EU og eksternt for bestræbelserne på at imødegå globale udfordringer og trusler. Større sammenhæng og synergi mellem Unionens forskellige politikinstrumenter såsom politisk dialog, handel, udviklingsbistand og økonomisk samarbejde vil ifølge Kommissionen skabe en merværdi, som ikke kan opnås gennem medlemsstaternes individuelle indsatser. Det betones, at de tre førstnævnte instrumenter er konstrueret med henblik på at gennemføre bestemte politiske prioriteter, mens de tre sidstnævnte er tiltænkt som redskaber til at kunne reagere på opståede situationer.

Kommissionen påpeger, at en effektiv og sammenhængende optræden udadtil kræver pooling af ressourcer og ekspertise. Herved bliver EU i stand til at opnå den nødvendige kritiske masse i de konkrete indsatser til at gøre en forskel. Som ét eksempel nævnes EU's tilsagn om at allokere 1 mia. euro til "Water for Life"-initiativet, hvilket vurderes at få en virkning på globalt plan. Samlingen af de eksisterende geografiske og tematiske instrumenter i alt seks instrumenter vil ifølge Kommissionen medvirke til at skabe større sammenhæng og fleksibilitet i Unionens optræden udadtil. Instrumenterne giver mulighed for at overvinde søjleopdelingen i EU's eksterne indsatser, som efter Kommissionens opfattelse forhindrer Unionen i at realisere sit politiske potentiale. Der henvises i forslaget endelig til meningsmålinger, som peger på, at to tredjedele af europæerne støtter Den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Da der er tale om et forslag i relation til EU's budget, kan det kun behandles på EU-niveau, og det er derfor i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Høring

Ekstern høring af alle instrumenterne vedrørende de eksterne politikker er igangsat men endnu ikke afsluttet.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

En reform af EU's finansielle perspektiver og finansieringssystem vil kunne have betydelige statsfinansielle konsekvenser, afhængig af den endelige indretning af finansieringssystemet samt størrelsen og sammensætningen af udgifterne på EU's budget. Mere konkrete skøn vil således forudsætte større klarhed over forhandlingernes mulige udfald.

6. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Folketinget er ikke tidligere orienteret om nærværende forslag

Udenrigsministeriet